

9. Lk. kirjasta: Kirkon jäsenenä

Kpl 1. Kirkon opetus, seurakunnan elämä ja ihmisen toiminta

1. Mihin on kirjoitettu lyhimmillään ortodoksisen kirkon opetus?
V: Uskontunnustukseen
2. Milloin ja missä laadittiin kirkon käyttämä uskontunnustus?
V: Nikean ja Konstantinopolin yleisessä kirkolliskokouksessa 300-luvulla
3. Mitä sakramenttia kutsutaan myös nimellä eukaristia?
V: Ehtoollisen sakramenttia
4. Miksi kutsutaan tiedettä, joka tutkii jumalanpalveluksia?
V: Liturgiikaksi
5. Mitä tutkii tieteenala nimeltä etiikka?
V: Miten tulisi toimia? Mikä on oikein ja mikä väärin? Mikä on oikea tapa toimia ja elää? (Jumala on ilmaissut meille kuinka tulisi toimia ja elää.)
6. Selitä sanat arvo ja normi?
V: Arvo on jokin asia jota pidämme tärkeänä (itseisarvot ja välinearvot)
Normi on käsky tai kielto

Kpl 2. Maailman luominen

1. Kuinka tiede selittää maailman luomisen, entä Raamattu?
V: Maailma syntyi tieteen mukaan alkuräjähdyksestä 8-12 miljardia vuotta sitten. Raamatun mukaan Jumala loi maailman
2. Mitä uskontunnustus kertoo maailman luomisesta?
V: "Uskon yhteen Jumalaan, kaikkivaltiaaseen Isään, taivaan ja maan, kaiken näkyvän ja näkymättömän Luojaan."
3. Luettele mitä Jumala loi minäkin päivänä?
1 Taivaan ja maan 2. Päivä ja yö (valo ja pimeys) 3. Erotti maan vedestä ja kasvit 4. Aurinko, kuu ja tähdet 5. Meren elävät ja linnut 6. Maaeläimet, miehen ja naisen 7. lepäsi.

Kpl 3. Hyvä ja paha

1. Keitä tarkoitetaan ruumiittomilla ja persoonallisilla voimilla?
V: Enkeleitä (ylienkeleit, serafit ja kerubit)
2. Mikä on ruumiittomien voimien tehtävä?
V: Palvella Jumalaa ja ihmisten pelastusta
3. Millä nimellä kutsutaan langennutta enkeliä, joka kutsui luokseen myös toisia enkeleitä?
V: Saatana
4. Mitä Saatana koettaa tehdä ihmiselle?
V: Yrittää saada ihmisen erkanemaan pois Jumalasta, tekemään syntiä, joka erottaa ihmisen Jumalasta.

Kpl 4. Paluu eheyteen

1. Mikä vaikutus kasteella on ihmiseen?
V: Kaste puhdistaa ihmisen synnistä ja liittää ihmisen Jumalan yhteyteen
2. Mikä sakramentti on anteeksipyyntöä varten?
V: Katumuksen sakramentti (synnintunnustus, synninpäästö)
3. Millä toisella sanalla sakramenteja kutsutaan?
V: Mysteerio
4. Mitkä ovat ortodoksisen kirkon sakramentit? Kuinka monta niitä on?
V: Kaste, mirhavoitelu, sairaanvoitelu, avioliitto, katumus, eukaristia eli ehtoollinen ja pappeus. (eli 7 kpl)
5. Mitä muita kirkollisia toimituksia tiedät?
V: Esim. vedenpyhitys, kodin siunaus, kirkon vihkiminen, munkiksi vihkiminen ja hautaus.
5. Mikä on sakramentti?
V: Tarkoittaa salaisuutta. Näkyvä toimitus, jossa Jumalan armolahjat välittyvät näkymättömästi.
6. Miksi tulisi käydä säännöllisesti katumuksen sakramentissa?
V: Synti on hengellisen elämän sairaus, joka on parannettava. Jotta asia tapahtuisi oikein, katuva tulee papin luokse katumuksen sakramenttiin.
7. Onko papilla vaitiolovelvollisuus kuulemistaan synneistä?
V: Kyllä. (entä jo joku uhkaa tekevänsä jotain paha?)
8. Mitä syntiä ei voi saada anteeksi?
V: Synti Pyhää Henkeä vastaan; paatumusta, jolloin Jumalasta ei välitetä. Tällöin ihminen itse kieltää itseltään anteeksiannon.

Kpl 5. Ihminen ja maailma

1. Mikä on kristillisen maailmankuvan keskus?
V: Maailman luonnut Jumala.
2. Kuinka media ja mainonta muokkaa ajatusmaailmaamme?
V: Luo mielikuvia, jotka ovat yleensä vääristyneitä. (vrt. kauneusihanteet, alkoholi)

Kpl 6. Miten meidän tulee toimia

1. Keksi esimerkki eettisestä/moraalisesta ongelmasta.
V: esim. Lääkkeen varastaminen köyhälle ja kuoleman sairaalle
2. Millaisen toimimisen käskyn Kristus antoi meille? (toimet muita ihmisiä kohtaan?)
V: "Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämeäsi, koko sielustasi ja mielestäsi ja koko voimallasi. Rakasta lähimmäistäsi kuten itseäsi." (Mark 12:30-31)
3. Mistä kertovat 10.käskyn 4 ensimmäistä? Ketä kohtaan käskyt ovat?
V: Käskyjä Jumalaa kohtaan (Älä pidä muita jumalia, Älä tee epäjumalan kuvaa, Älä käytä väärin Herran nimeä, muista pyhittää lepopäivä)
4. Mistä kertovat 10.käskyn 6 viimeistä? Ketä kohtaan käskyt ovat?
V: Käskyjä toisia ihmisiä kohtaan (Kunnioita isääsi ja äitiäsi, älä tapa, älä tee aviorikosta, älä varasta, älä anna väärää lausuntoa lähimmäisistäsi, älä tavoittele toisen omaa)
5. Mistä kohtaa Raamattua löytyy Kristuksen opetuspuheet?
V: Vuorisäärnasta Matt 5:17

Kpl 7. Pyhä kolminaisuus

1. Luettele Jumalan kolme persoonaa eli esiintymismuotoa.
V: Isä, Poika ja Pyhä Henki
2. Kerro esimerkki Raamatun kohdasta, jossa viitataan Pyhään Kolminaisuuteen.
V: "Jumala loi sanallaan, Isän ääni, Pyhä Henki laskeutui kyyhkysenä"
3. Missä kirkolliskokouksessa käsiteltiin kolminaisuusoppia?
V: Aluksi Nikean ja sitten seuraavaksi Konstantinopolin (jossa sitä lähinnä täydennettiin)

Kpl 8. Rakastanko itseäni vai muita?

1. Mitä tarkoitetaan ortodoksisessa ajattelussa persoonalla?
V: Kasvoja, ihminen on persoona silloin kun hänellä on kasvat ja silmät
2. Mikä ohjaa ihmistä oikean ja väärän erottamisessa?
V: Omatunto
3. Mitä muita ilmaisuja käytetään ortodoksisessa ajattelussa paratiisista ja helvetistä?
V: Pelastus ja kadotus
4. Ortodoksisen opetuksen mukaan, keissä näemme Kristuksen?
V: Jokaisessa lähimmäisessämme

Kpl 9. Kohti Jumalaa: Kasteen ja voitelun sakramentit

1. Mitä tarkoitetaan nimenantotoimituksella?
V: Nimi annetaan lapselle 8 päivän iässä erillisessä toimituksessa
2. Miksi ihminen kastetaan?
V: Ihminen otetaan näin seurakunnan jäseneksi
3. Mihin kahteen sakramenttiin ihminen osallistuu tullakseen seurakunnan jäseneksi?
V: Kaste ja mirhavoitelu (huom. Vain yksi kaste)
4. Millä kastetoimitus aloitetaan?
V: Vedenpyhityksellä
5. Mihin kaikkialle kastettavan kehoon pappi sivelee mirhalla ristin?
V: Otsaan, silmille, sieraimille, suulle, molemmille korville, rinnalle ja jaloille.
6. Montako kertaa kastetoimituksen aikana kierretään kastepöytä?
V: Kolme
7. Miksi kasteen lopussa leikataan kastettavalta tupsu tukkaa?
V: Toimituksella osoitetaan, että kastettu ja voideltu on tullut Kristuksen palvelijaksi
8. Mistä Suomen ortodoksinen kirkko saa mirhavoiteensa?
V: Konstantinopolista

Kpl 10. Kristus

1. Millä nimellä kutsutaan Jumalan tulemista liihaksi?
V: Inkarnaatio
2. Mitkä ovat Kristuksen kaksi luontoa?
V: Jumallinen ja inhimillinen
3. Mitä neljäs yleinen kirkolliskokous (kalkedon v.451) määritteli Kristuksen olemuksesta?
V: Jumaluus ja inhimillisuus ovat Jeesuksessa "yhteensulamattomasti, muuttumattomasti, jakaantumatta ja erottamatta"
4. Millä nimellä kutsutaan päivää, jolloin Kristus astui takaisin taivaaseen pääsiäisen jälkeen?
V: Helatorstai

Kpl 11. Miten kasvan Jumalan yhteyteen

1. Mikä on ihmisen päämäärä ortodoksisen kirkon opetuksen mukaan?
V: Tulla Jumalan kaltaiseksi
2. Kasvuprosessia Jumalan yhteyteen käytetään nimitystä Jumaloituminen, mitä se on kreikaksi?
V: Theosis
3. Kuinka voi tulla lähemmäksi Jumalaa?
V: Oikea usko, rukous, Jumalan käskyjen noudattaminen ja kirkon Jumalanpalveluselämään osallistuminen

Kpl 12. Ehtoollinen kirkon elämän keskuksena

1. Mitä sana kirkko tarkoittaa?
V: Rakennusta ja ihmisten muodostamaa yhteisöä
2. Milloin Kristus asetti ehtoollisen?
V: Suurena torstaina
3. Millä toisella nimellä kutsutaan ehtoollisen sakramentti?
V: Eukaristia
4. Agape eli?
V: Rakkauden ateria
5. Kuinka ehtoolliselle valmistaudutaan?
V: Rukoillen ja paastoten
6. Millä nimellä kutsutaan ehtoollista valmistavaa osaa?
V: Proskomidi

Kpl 13. Jumalansynnyttäjä ja muut pyhät

1. Mitä eri nimityksiä Neitsyt Mariasta käytetään?
V: Jumalanäiti ja Jumalansynnyttäjä
2. Mikä on reliikki?
V: Marttyyrin pyhäinjäännös
3. Mikä on marttyyri?
V: Uskonsa vuoksi surmattu kristitty
4. Mitä tarkoitetaan kanonisoinnilla?
V: Pyhäksi julistamista

Kpl 14. Seurustelu ja perhe

1. Millaisia esteitä avioliitolle voi olla?
V: Alle 18v. ikä, lähisukulaisuus, jo voimassa oleva avioliitto tai rekisteröity parisuhde, ottolapsi-ottovanhempi suhde, kummisuhde
2. Kuka voi myöntää poikkeusluvan avioliitolle?
V: oikeusministeriö
3. Kuinka monta kertaa kirkko vihkii ihmisen avioliittoon?
V: Kolme kertaa, kaava tosin on hieman erilainen
4. Miksi kaste päättyy hiusten leikkaamiseen?
V: Toimituksella osoitetaan, että kastettu ja voideltu on tullut Kristuksen palvelijaksi
5. Mistä Suomen ortodoksinen kirkko saa mirhavoiteensa?
V: Konstantinopolista

Kpl 15. Avioliiton sakramentti

1. Naimisiin aiottaessa, mikä asia tulee selvittää ensin?
V: Avioliiton mahdolliset esteet
2. Mitkä ovat avioliiton sakramentin kaksi osaa?
V: Kihlaus ja vihkiminen (Kihlaus voidaan suorittaa myös erikseen)
3. Mihin sormeen tulee ortodoksisen tavan mukaan sormus?
V: Oikean käden nimettömään
4. Onko kirkollinen kihlaus sitova sopimus avioliitosta?
V: Kyllä, erotessa tulee hakea kihlauksen mitätöintiä
5. Läntisessä kirkossa vastataan "tahdon", entä ortodoksisessa?
V: "on arvoisa isä"
6. Millä toimituksella voidaan aloittaa yhteinen taival yhteisessä kodissa?
V: kodinyhityksellä

Kpl 16. Lähimmäisen kohtaaminen

1. Mitä tarkoitetaan rakkauden kaksoiskäskyllä?
V: Meidän tulisi rakastaa lähimmäistä kuten itseämme
2. Luettele auttamisen muotoja.
V: Esim. naapuriapu, ruokkiminen, vaatettaminen, kodin antaminen jne
3. Vaikka olisi toisella puolella maailmaa, niin kuinka voi silti auttaa toista?
V: Esirukoilemalla tämän puolesta

Kpl 17. Rukoilemalla yhteyteen

1. Miten määrittelisit termin "rukoilla"?
V: Puhua Jumalle, rukous on Jumalan kohtaamista
2. Kuinka menee ns. Jeesuksen rukous?
V: "Herra, Jeesus Kristus, Jumalan poika, armahda minua syntistä"
3. Mitä tarkoitetaan esirukouksella?
V: Läheisten ja myös vihamiesten puolesta rukoilemista

Kpl 18. Munkkeus

1. Arviolta, kuinka suuri määrä suomalaisista kuuluu evankelisuterilaiseen kirkkoon?
V: n. 90 %
2. Arviolta, kuinka suuri määrä suomalaisista kuuluu ortodoksiseen kirkkoon?
V: n. 1%
3. Mitä sana "munkki" tarkoittaa?
V: "yksin eläjä"
4. Mihin kolmeen asiaan munkiksi vihittävä sitoutuu?
V: Kuuliaisuus, köyhyys ja selibaatti
5. Mitkä ovat munkkeuden asteet?
V: Viitankantajamunkkeus, munkkeus, munkkidiakoni, pappismunkki (voi saada arkkimandriitan arvonimen), skeemamunkki
6. Selitä sana "arkkimandriitta"?
V: Ansoituneen pappismunkin arvonimi vrt. rovasti (papit)

Kpl 19. Kirkko

1. Kuka johtaa hiippakuntaa?
V: Piispa
2. Mikä on piispa?
V: Pappouden korkein aste
3. Milloin kirkko syntyi?
V: Helluntaina (toisena ajankohtana pidetään sitä kun Jeesus opetti Filippoksen Kesaren seudulla)
4. Kuka on kirkon pää?
V: kristus
5. Kuinka uskontunnustus määrittää kirkon?
V: Yksi, pyhä, katolinen ja apostolinen (Uskon yhteen, pyhään, katoliseen ja apostoliseen kirkkoon)
6. Mitä sana "katolinen" tarkoittaa uskontunnustuksessa?
V: Yleismaailmallista ja täydellistä
7. Mitä sana "apostolinen" merkitsee uskontunnustuksessa?
V: Lähetetty (tekemään lähetys- ja opetustyötä), apostolit perustivat kirkon

Kpl 20. Ihminen osana yhteiskuntaa

1. Patriotismi eli?
V: Isänmaallisuus
2. Nationalismi eli?
V: Kiihkoisänmaallisuus
3. Kuinka kristityn tulisi suhtautua omaisuuteen?
V: Hänen tulisi pyrkiä omaisuudellaan auttamaan huono-osaisia

Kpl 21. Jumalanpalvelus yhdistää

1. Mistä teoksesta voimme lukea varhaisista Jumalanpalveluksista?
V: Raamatusta (apostolit)
2. Mitä "tietoa" Jumalanpalvelustekstit sisältävät?
V: Kirkon opetusta
3. Milloin alkaa kirkollinen vuorokausi?
V: Auringon laskettua (kuten luomiskertomuksessa)
4. Mikä on vuorokauden ensimmäinen palvelus, joka aloitetaan auringon laskettua?
V: Ehtoopalvelus
5. Monellako eri sävelmällä lauletaan Jumalanpalvelusveisuja?
V: Kahdeksalla (oktoehos)
6. Mikä on ortodoksisen kirkon suurin juhla?
V: Pääsiäinen
7. Monenko päivän paastoaika edeltää pääsiäistä ja monen päivän juhla-aika alkaa pääsiäisestä?
V: 40 päivää paastoa ja 50 päivää juhlaa
8. Montaako suurta kirkkojuhlaa ortodoksisessa kirkossa vietetään?
V: 12
9. Esimerkiksi mitä voidaan siunata pyhitetyllä vedellä?
V: Risti, ikoni, koti, jokin esine jne.
10. Millä toisella nimellä vainajien muistelupalvelusta kutsutaan?
V: Panihida

Kpl 22. Mitä kaikki on kirkon opetuksessa

1. Millä toisella nimellä kutsutaan uskoa useaan jumalaan?
V: Polyteismi (Monoteismi=yksi jumala)
2. Kuka kirjoitti ensimmäisen evankeliumin?
V: Markus (n. v.70)
3. Mitkä kaksi osaa muodostavat Raamatun?
V: Vanha ja Uusi testamentti
4. Millä kielellä VT ja UT on kirjoitettu?
V: VT on kirjoitettu hepreaksi ja UT kreikaksi
5. Mitä yhteistä nimitystä käytetään kirkollisista opeista?
V: Traditio, dogmatiikka

Kpl 23. Kirkon opetus tänä päivänä

1. Milloin pidettiin viimeinen yleinen kirkolliskokous ja missä?
V: 787 Nikeassa
2. Kuka vastaa kirkon opetuksesta hiippakunnan tasolla?
V: Piispa (kirkon opetuksen puitteissa)
3. Kuka vastaa kirkon opetuksesta seurakunnan tasolla?
V: Pappi (kirkon opetuksen puitteissa)
4. Mitä ovat kanonit?
V: Sääntöjä (kirkollisesta elämästä)

Kpl 24. Papisto turvaa jatkuvuuden

1. Miten kuuluu Kristuksen lähetyksensä alku?
V: "Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni"
2. Mitkä ovat pappeuden kolme eri tehtäväkuvaa?
V: Diakoni, pappi ja piispa
3. Mitä tarkoittaa sana "Aksios"?
V: Otollinen, kelvollinen
4. Mikä on piispan tunnusmerkki, jota hän pitää kädessään?
V: Paimensauva
5. Mitä diakonit tekevät?
V: Auttavat piispaa ja pappeja Jumalanpalveluksissa ja tekevät muuta heille osoitettua kirkollista työtä
6. Miksi ortodoksisessa kirkossa pappeina toimivat ainoastaan miehet?
V: Koska Kristus asetti apostoleiksi vain miehiä

Kpl 25. Kirkollinen taide opetuksen välittäjänä

1. Mitä sana "ikoni" tarkoittaa?
V: Kuva
2. Keitä ja mitä kirkollisissa ikoneissa esiintyy?
V: Kristus, Neitsyt Maria, pyhä ihminen, enkeli tai pyhä tapahtuma
3. Mikä on ikoneiden tehtävä?
V: Opettaa ihmistä (kaikki eivät ennen osanneet lukea)
4. Mitä Neitsyt Marian puvussa olevat 3 tähteä kuvaavat?
V: Ovat neitsyyden vertauskuva
5. Missä vainojen aikaan Jumalanpalvelukset pidettiin?
V: Yksityiskodeissa tai katakombeissa
6. Luettele kirkkorakennuksen osat
V: Eteinen, kirkkosali ja alttari
7. Mihin suuntaan ortodoksiset kirkot rakennetaan?
V: Alttari itäänpäin
8. Millä nimellä kutsutaan pienempiä rukoushuoneita?
V: Tsasouna

Kpl 26. Itsekkäästä ihmisestä Jumalan rakkauden pariin

1. Missä sairaanvoitelun sakramentti voidaan toimittaa?
V: Kirkossa, sairaalassa tai kotona
2. Kuinka monta pappia sairaanvoitelun sakramenttiin tarvitaan?
V: Seitsemän, mutta yksikin riittää
3. Onko sairaanvoitelu sama asia kuin "viimeinen voitelu"?
V: Ei, tarkoituksena on parantaa eikä valmistella kuolemaan

Kpl 27. Vastuu elämästä

1. Mitä tarkoittaa latinankielinen sana "abortti"?
V: Raskauden keskeytystä
2. Mitä tarkoitetaan termillä "eutanasia"?
V: Armokuolemaa
3. Mikä on ortodoksisen kirkon kanta eutanasiaan ja aborttiin?
V: Kirkko on elämän puolella
4. Hautaako ortodoksinen kirkko itsemurhan tehneen?
V: Kyllä siunaa piispan luvalla, hautauskaava poikkeaa hieman tavanomaisesta

Kpl 28. Ajallisen elämän loppuessa

1. Voidaanko tajuttomalle tai kuolleelle antaa ehtoollinen?

V: Ei

2. Milloin vainaja tulisi haudata?

V: Kolmantena päivänä

3. Milloin panihida tulisi toimittaa?

V: Kuolinpäivänä, 40 päivää kuolemasta ja puolen vuoden päästä, kuten aina kuoleman vuosipäivänä

4. Mikä on kirkon opetuksen mukaan ihmisen elämän päämäärä?

V: Jumalan valtakuntaan pääseminen kuoleman jälkeen